

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 86P/100/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123211258
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Júlia Stuhlmann – Podobová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3123211258.3

Uznesenie

Okresný súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov matky C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XX, F. a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. H. XX, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou – Advokátka JUDr. Darina Kučerová so sídlom Železničná 90/12, Považská Bystrica, IČO: 51 721 589, dieťa v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, o udelenie súhlasu k podaniu žiadosti o zmenu priezviska, takto

rozhodol:

Súd udeľuje matke C. D., nar. XX.XX.XXXX súhlas na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX z priezviska B. na priezvisko D..

Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

- Matka podala na tunajší súd návrh, ktorým sa domáhala udelenia súhlasu za otca maloletého dieťaťa k podaniu žiadosti o zmenu priezviska dieťaťa. Uviedla, že po narodení dieťaťa sa rodičia dohodli na priezvisku dieťaťa po matke, ktorá sa v tom čase volala B.. Matka je slobodná, priezvisko si zmenila na priezvisko D. po svojom druhom rodičovi.
- Otec s návrhom nesúhlasil, pretože mal za to, že nie je daný žiaden dôvod na zmenu priezviska maloletého dieťaťa, priezvisko dieťaťa nie je nevhodné a nespôsobuje žiadne problémy v živote dieťaťa.
- Kolíznym opatrovníkom uviedol, že by bolo vhodné, aby sa rodičia dohodli.
- Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, vyjadrením kolízneho opatrovníka mal. dieťaťa a zistil nasledovné:
- Rodičia sa po narodení dieťaťa dohodli, že dieťa bude mať priezvisko po matke. Matka sa v čase narodenia dieťaťa volala B. a mala priezvisko po svojej matke. Matka sa rozhodla pre zmenu priezviska a zmenila si ho po svojom otcovi na D.. Následne sa domáhala udelenia súhlasu od otca k zmene priezviska dieťaťa z B. na D.. Na zmene priezviska sa s otcom nedohodla, preto podala návrh na súd.
- Podľa § 35 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

7. Podľa § 6 ods.1 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov, zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Podľa § 8 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov, zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s § 4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

9. Podľa § 11 ods. 3 písm. a) zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov, žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať.

10. Podľa čl. 5 základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

11. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru musia vynaložiť maximálne úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom najlepší záujem dieťaťa.

12. Súd po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že návrh matky je dôvodný. Vyššie citované zákonné ustanovenie § 35 zákona o rodine vyjadruje formou demonštratívneho výpočtu skutočností, ku ktorým už v minulosti dospela právna teória i aplikačná prax a ktoré predstavujú podstatné veci súvisiace s výkonom rodičovských práv a povinností. Súd môže ako podstatnú vec posúdiť aj inú otázku ako uvedenú v § 35, čo je prejednávaný prípad. Súd udelí v zmysle vyššie citovaného § 35 Zákona o rodine, súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska dieťaťa, ak sú preto závažné dôvody. Matke sa nepodarilo dohodnúť s otcom dieťaťa na zmene priezviska maloletých. Pre rozhodnutie súdu o nezhode rodičov je rozhodujúci záujem maloletého dieťaťa, pričom maloletí väčšinou negatívne chápu rozdielne priezvisko, odlišné od priezviska rodiča, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Zmena priezviska dieťaťa je závažným zásahom do jeho práv a súd udelí súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska výlučne v prípade, ak je zmena priezviska v najlepšom záujme dieťaťa.

13. Keďže priezvisko vyjadruje spolupatričnosť dieťaťa k rodine, považuje zákon za potrebné upraviť aj niektoré osobitné prípady, kedy sa už určené priezvisko dieťaťa zo zákona zmení tak, aby bol tento cieľ čo najlepšie naplnený. Okrem zmeny priezviska dieťaťa zo zákona je možné zmeniť priezvisko dieťaťa tiež na základe dohody alebo na základe povolenia príslušného orgánu podľa § 6 až 11 zákona o mene a priezvisku. V prípade podania žiadosti o zmenu priezviska na správny orgán je na posúdení tohto orgánu či zmenu povolí alebo nepovolí. Ide o prípady ak priezvisko je hanlivé, výstredné alebo smiešne, alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. K žiadosti musí byť okrem iného pripojený súhlas druhého rodiča so zmenou priezviska maloletého.

14. Súdna prax všeobecných súdov zhodne uvádza, že na povolenie zmeny priezviska nie je právny nárok a k takejto zmene môže dôjsť len vtedy, ak existujú závažné dôvody. Medzi takéto dôvody súdna prax zaraďuje napríklad a) neplnenie si vyživovacej povinnosti voči dieťaťu, b) neprejavovanie záujmu o dieťa, c) strata citového vzťahu alebo d) existencia iného vážneho dôvodu, kedy nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, aby sa udržoval a prehlboval pocit spolunáležitosti s dotknutým rodičom. Tieto dôvody bude potrebné zisťovať v každom jednom prípade, s prihliadnutím na osobitosti každej veci. V tomto prípade dieťa nenesie priezvisko otca, teda dôvody pod a,b,c, sú pre tento prípad irelevantné. Dieťa nesie priezvisko, ktoré mala slobodná matka v čase jeho narodenia. Matka zmenila priezvisko na priezvisko po druhom zo svojich rodičov.

15. Dôležitým hľadiskom bolo skúmanie záujmu maloletého dieťaťa, ktoré má tri roky a nie je ešte vo veku, aby vyslovilo svoj názor.

16. Najvyšší súd SR uvádza, že najlepší záujem dieťaťa je pojmom pružným a adaptabilným. Treba ho prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa alebo detí, zohľadniť pritom ich osobný kontext, situáciu a potreby. Pri jednotlivých rozhodnutiach je potrebné posúdiť najlepší záujem dieťaťa a určiť ho vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa (Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.04.2019, sp. zn. 7Cdo/27/2019).

17. Najvyšší súd SR (5 Cdo 47/2017 alebo 7 Cdo 205/2016) ako aj Európsky súd pre ľudské práva (vo veci C. c/a Fínsko z 9. mája 2006 č. 18249/02) súčasne upozorňujú na to, že nie je možné, aby všeobecné súdy stanovisko maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a aby založili svoje rozhodnutia iba na jeho prianí a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov.

18. Rozhodnutie musí teda vychádzať z komplexného posúdenia záujmov dieťaťa. Podľa súdnej praxe však rozdielnosť priezviska maloletého a rodiča, ktorý sa zmeny domáha, nie je bez ďalšieho dôvodom na udelenie súhlasu na zmenu priezviska. Rozdielnosť priezvisk a dopad tohto rozdielu by sa musel prejavíť vo vývine a v živote maloletého dieťaťa, pričom stretávame sa s názorom, že samotná rozdielnosť priezvisk život maloletého dieťaťa s rodičom zásadne neovplyvňuje. Treba mať ale na pamäti, že meno a priezvisko je súčasťou práva na rodinný život podľa čl. 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach. Je formálnym rodovým identifikátorom k rodičovi (napr. uznesenie Krajského súdu Nitra, sp. zn. 5CoP/5/2021). Priezvisko každého človeka je súčasťou jeho identity a pomáha mu poznať rodinné korene, identifikovať sa s rodičmi a vytvoriť si pocit súľadnosti s nimi (Rozhodnutie Krajského súdu Trenčín zo dňa 22.08.2018, sp. zn. 5CoP/29/2018). Keďže dieťa nenesie priezvisko otca, ale matky a slobodná matka zmenila priezvisko po svojom druhom rodičovi, takže sa vytvorila situácia, kedy dieťa nemá priezvisko ani jedného z rodičov, súd považoval zmenu priezviska dieťaťa za súladnú so záujmom dieťaťa, pretože zmena bude vyjadrovať jeho identitu s matkou, teda s jedným z rodičov dieťaťa. Súd je názoru, že v tomto konkrétnom prípade nie je nutné a nie je dôvodné a v záujme dieťaťa čakať do doby, než si dieťa uvedomí, že má úplne odlišné priezvisko od oboch svojich rodičov a následne mu situáciu troch odlišných priezvisk zdôvodňovať a konfrontovať dieťa s takouto situáciou. Súd je názoru, že toto nie je v záujme dieťaťa. Zmenou priezviska bude dieťa identifikované s matkou. Otec so zmenou nesúhlasil, resp. podmieňoval súhlas s požiadavku na matku, aby dala návrh na zastavenie exekúcie vedenej proti nemu, ale v situácii, kedy dieťa nemá priezvisko otca a s prihliadnutím na špecifickú situáciu, je udelenie súhlasu podľa názoru súdu v záujme dieťaťa a je naplnením obsahu práva na rodinný život podľa čl. 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach. Napokon aj kolízna opatrovníčka dieťaťa sa vyjadrila, že rodičia by sa mali v tejto veci dohodnúť a nevyslovila sa proti návrhu. Zmena priezviska u maloletého nie je v rozpore s jeho záujmom a je nepochybne v jeho záujme, aby malo priezvisko matky, ktorá sa o neho stará. Zároveň súd dodáva, že zmenou priezviska dieťaťa otcovi nezanikajú žiadne práva a povinnosti voči maloletému A..

19. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia uznesenia cestou Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Žiline v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis; § 127 ods. 1,2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, a) že neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolačné dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.